

सकलावतारसाम्यरूपम्
sakalAvatArasAmyarUpam

sanskritdocuments.org

March 17, 2018

sakalAvatArasAmyarUpam

——
सकलवतरसाम्यरुपम्

——
Sanskrit Document Information

Text title : sakalAvatArasAmyarUpam

File name : sakalAvatArasAmyarUpam.itx

Category : vishhnu, krishna, puShTimArgIya, haridAsa

Location : doc_vishhnu

Author : haridAsa

Proofread by : PSA Easwaran psawaswaran at gmail.com

Description/comments : puShTimArgIya stotraratnAkara

Latest update : February 28, 2018

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

March 17, 2018

sanskritdocuments.org

सकलावतारसाम्यरूपम्

श्रीमदाचार्यचरणानां सकलावतारसाम्यरूपं निरूप्यते ।

(श्रीहरिरायचरणः)

यथा श्रीमद्भराडेण दंष्ट्रया योद्धता मडी ।
डिरण्याक्षश्च निहतो गोद्विजामरदुग्धः ॥ १ ॥

तथा श्रीवागधीशेन नष्टा भक्तिः समुद्धृता ।
निहत्य भक्तद्वेषारं दृष्टसङ्घं भयप्रदम् ॥ २ ॥

यतोऽथ वल्लभाधीशो विख्यातः पृथिवीतले ।
रोषदृष्ट्यातसम्प्लुष्टभक्तद्विडिति नामतः ॥ ३ ॥

इति वाराहसाम्यम् ॥ १ ॥

सनन्दनाद्यो देवा भ्रम्यर्यप्रकाशकाः ।
भूमूर्ध्वभ्रमणः पुत्राः शुद्धमार्गप्रवर्तकाः ॥ ४ ॥

तथायमपि वागीशो ऽयन्यस्त्रीसङ्गमत्यजत् ।
अत एवास्य नामास्ति सुपूरितः रडःप्रियः ॥ ५ ॥

पतिप्रतापतिश्चेति तेन तद्भ्रमूव सः ।
भ्रम्यर्यत्वसंसिद्धिस्तेन जाता मडाप्रभोः ॥ ६ ॥

इति सनकादिसाम्यम् ॥ २ ॥

यथा श्रीनारदः पञ्चरात्रं व्यर्ययत्प्रभुः ।
यस्मिन्सेवाप्रकारश्च स्फुटं श्रीमानकल्पयत् ॥ ७ ॥

भक्त्याचारोपदेष्टाभूत्सर्गमार्गप्रवर्तकः ॥ ८ ॥

येनाचारश्च यज्ञश्च पुष्टिमार्गः प्रवर्तितः ।
ततोऽयं यज्ञकर्ता च यज्ञभोक्तेति विश्रुतः ॥ ९ ॥

एति नारदसाम्यम् ॥ ३ ॥

यथा नारायणो देवो गन्धमादनवासभाङ् ।
कामसेनां विजित्याशु तिष्ठत्येकान्तं ईश्वरः ॥ १० ॥

तथायमपि दृष्टौघं विजित्य करुणानिधिः ।
कृष्णप्रिये व्रजेऽवात्सीधतोऽयं श्रीव्रजप्रियः ॥ ११ ॥

एति नारायणसाम्यम् ॥ ४ ॥

यथा श्रीकपिलः साङ्ख्यमुक्त्वाऽज्ञानमपाडरत् ।
शुवानां दुष्टमनसां देवदूतीप्रियावलः ॥ १२ ॥

तथाशुभाष्यव्याप्यानाद्यमप्यभिलेश्वरः ।
विनाश्याज्ञानपटलं यरतां निजवर्त्मनि ॥ १३ ॥

असौ सर्वत्र विजयी श्रीधलम्माप्रियावलः ।
अत एवास्य नामोक्तं सूत्रभाष्यप्रवर्तकः ॥ १४ ॥

एति कपिलसाम्यम् ॥ ५ ॥

आन्वीक्षिकीं यथा दत्तः प्रह्लादादित्य उक्तवान् ।
नानावाक्यप्रचारेण दृढीकृत्य सतां मतम् ॥ १५ ॥

तथायमपि वागीशः समाश्रित्य सतां मतम् ।
भक्त्याचारोपदेशार्थं नानावाक्यनिरूपकः ॥ १६ ॥

तदर्थमेव भगवान् कथयामास वै अहून् ।
स्तवान्कृष्णश्रयाद्यांश्च प्रभुः श्रीकृष्णोऽर्दवित् ॥ १७ ॥

एतिदत्तसाम्यम् ॥ ६ ॥

यथा यज्ञावतारश्च यामादिद्वादशात्मजैः ।
सार्धं गुणगणान्बिश्चारक्षत्स्वायम्भुवान्तरम् ॥ १८ ॥

तथा श्रीवल्लभाधीशः कुमारान्यां च नमृभिः ।
दूरीकृत्यासुरान् सर्वानपात्सारस्वतान्तरम् ॥ १९ ॥

एतियज्ञावतारसाम्यम् ॥ ७ ॥

यथा श्रीऋषभो देवः पुत्राणां ज्ञानदोऽभवत् ।
अज्ञानान्तर्द्विरमलः पुंसां मोडाब्धिमज्जताम् ॥ २० ॥

તથાય ચાજ્ઞાતલીલો નામ્ના ખ્યાતશ્ચ ભૂતલે ।
સ્વવંશે સ્થાપિતાશેષસ્વમાહાત્મ્યશ્ચ સોડભવત્ ॥ ૨૧ ॥

ઇતિ ઋષભદેવસામ્યમ્ ॥ ૮ ॥

યથા શ્રીપૃથુરાજા ચ ગોરૂપોર્વી દુદોહ વૈ ।
સર્વજીવાર્થમનઘો મહારાજોડવસૈવિતઃ ॥ ૨૨ ॥

તથા મહેન્દિરાસ્વામી સામવેદસમુદ્ભવઃ ।
ઋઘ્નેનૂઃ સન્દુદોહાથ ભક્તોચ્છાપૂરકાહ્યઃ ॥ ૨૩ ॥

પુષ્ટિમાર્ગપ્રચારાર્થ શુદ્ધદ્વૈતમતામયે ।
લીલામૃતરસૌઘાદ્વિકૃતાખિલશરીરભૃત્ ॥ ૨૪ ॥

ઇતિ પૃથુસામ્યમ્ ॥ ૯ ॥

ભક્તં યથૈકં મત્સ્યસ્તુ સત્યવન્તમપાત્મભુઃ ।
જલાત્પ્રલયકાલીનાત્ માત્સ્યં સંશ્રાવયન્જનાન્ ॥ ૨૫ ॥

તથા શ્રીવલ્લભેશસ્તુ સંસારભયવારિધેઃ ।
ભક્તાનપાદ્મહૂન્ શ્રીશઃ શ્રાવયિત્વા સુબોધિનીમ્ ॥ ૨૬ ॥

સુરાસુરાણામુદધિં મગ્નતામમૃતં યદા ।
ભૂતોડપ્રામામૃતાનાં ચ ક્વિલશ્યતાં તેન કર્મણા ॥ ૨૭ ॥

ઇતિ મત્સ્યસામ્યમ્ ॥ ૧૦ ॥

યથા શ્રીકમઠઃ સાક્ષાદ્ધે મન્દરપર્વતમ્ ।
પુષ્ટે ચ હાટકમયં લક્ષયોજનવિસ્તૃતે ॥ ૨૮ ॥

તથૈવ દૈવજીવાનામસુરાણાં ચ વાક્યપતિઃ ।
ક્વિલશ્યતાં ભવસિન્ધૌ ચ મોક્ષાપીયૂષહેતવે ॥ ૨૯ ॥

ગૃહીત્વા જ્ઞાનસર્પસ્ય મુખપુચ્છૌ મહાપ્રભુઃ ।
તદા પ્રલુપ્તં નિગમપર્વતં ચોદ્ધાર હ ॥ ૩૦ ॥

દુષ્ટોત્થાપિતપાખણ્ડવિષં ભૂરિ પરાક્રમમ્ ।
પત્રાવલમ્બનશિવરૂપેણાથ પપૌ મુદા ॥ ૩૧ ॥

ઇતિ કમઠસામ્યમ્ ॥ ૧૧ ॥

યથા ધન્વતરિઃ પુંસાં સ્મૃતિમાત્રાર્તિનાશનઃ ।

तथा सतामयमपि स्मृतिमात्रार्तिनाशकः ॥ ३२ ॥

धति धन्वतरिसाम्यम् ॥ १२ ॥

यथा श्रीमोहिनी दैत्यान् मोडयित्वाऽथ याक्षुषैः ।
दैत्योत्साङ्गतं पात्रं सुधायाः प्राप्य निर्मलम् ॥ ३३ ॥

सुरेभ्यश्चाभूतं भूयो ददौ दैत्येभ्य ऐव न ।
पुरुषोऽपि मडाविष्णुर्धृत्वा स्त्रीरूपमद्भुतम् ॥ ३४ ॥

ऐवं श्रीवल्लभोऽपीशो नष्टं वेदमनुत्तमम् ।
उद्धृत्य जगतां नाथो निजभक्तार्थमादरात् ॥ ३५ ॥

विरुद्धाश्रयतो दृष्टान् मोडयित्वा मडाप्रभुः ।
तेन सम्मथ्य निगमगिरिष्वास्मिन्भवे शुभम् ॥ ३६ ॥

पुष्टिरूपामृतमयं निष्कास्य गुणवारिधिः ।
देवेभ्योऽदादसुरेभ्यो न ददौ भक्तवत्सलः ॥ ३७ ॥

पूर्वमासीत् स्वयमपि वल्लभोऽथ द्वितीयके ।
अवतारे सम्भूय वाक्पतिः पुरुषाकृतिः ॥ ३८ ॥

धति मोहिनीसाम्यम् ॥ १३ ॥

अथ सकलजगदार्तितटिनीपतिवारको भगवान्मृसिंडो
यथा स्तम्भादाविर्भूय छिरण्यकशिपुं कराग्रेण विदार्य
निजभक्तं प्रह्लादं ररक्षैवं भगवान् श्रीवल्लभाधीशोऽपि
यम्पकारण्ये वीतिडोत्रात्प्रकटीभूयाप्पिलदुःखदातारं
शुवाज्ञानरूपमडादैत्यं सद्भाक्यप्रचारनभैर्भित्वा
प्रह्लादरूपवैष्णववृन्दमरक्षदित्यत ऐव उग्रप्रताप धति
नामनिर्देश धति ॥ ३९ ॥

धति नृसिंहसाम्यम् ॥ १४ ॥

अथ य यथाऽपिलगीर्वाणकदम्बसमीडितगरिष्ठ-
गुणगणपटवो भगवान् वामनः कश्यपसुतं आदौ
भिक्षुरूपं गृहीत्वा भलेः सर्वस्वमाच्छिद्य ववृधे पुनश्च
तेन सम्पूजितस्तमनुगृह्यान्तर्दधे तथैव भगवानिवापतिः
श्रीलक्ष्मणाराजकुमारः शुद्धः भिलुकवद्रूपं समाश्रित्य

તત્ર ચ મહાભિમાનિનં પશ્ચિતસમૂહં વિજિત્યાચાર્યપદવીં
 ચ પ્રાપ્ય વિદ્યાનગરાધીશ્વરમનુગૃહ્ય તેષાં નિરુત્તરાણાં જયેન
 પુષ્ટિમાર્ગમાર્તાણોદયં કૃત્વા માતુલાભિમાનં ચાહત્ય
 કનકાભિષેકામયશઃપ્રસારેણ વૃદ્ધિં પ્રાપ્ય પૃથિવીં
 પર્યકામદિતિ ॥ ૪૦ ॥

ઇતિ વામનસામ્યમ્ ॥ ૧૫ ॥

યથા દ્વિજદ્રોહકારાન્ જઘાન ક્ષત્રિયાન્ બહૂન્ ।
 પરશ્વથેન તીક્ષ્ણેન રેણુકાનન્દવર્ધનઃ ॥ ૪૧ ॥

તથા શ્રૌતદ્રોહકરાન્ ચઃ સ્માર્તાનસુરાન્ પ્રભુઃ ।
 પત્રાવલમ્બખાણેન જિત્વા ચક્રે નિરુત્તરાન્ ॥ ૪૨ ॥

ઇતિ પરશુરામસામ્યમ્ ॥ ૧૬ ॥

કલિકાલમલગ્રસ્તાન્ જીવાનાલોક્ય દુર્મતીન્ ।
 મન્દભાગ્યાંસ્તથા દુષ્ટાન્ શ્રીમાન્ સત્યવતીસુતઃ ॥ ૪૩ ॥

શ્રીમદ્ભાગવતાલાપાદુદ્ધાર દયાપરઃ ।
 પાષણ્ડતિમિરાકાન્તજીવજાલં દ્વિધાડકરોત્ ॥ ૪૪ ॥

તથા મહાપ્રભુરપિ દુષ્ટાધ્વાર્ણવમજિજિતાન્ ।
 જીવાનાલોક્ય ભગવાન્ પુષ્ટિમાર્ગોપદેશતઃ ॥ ૪૫ ॥

અડ્ગીકૃત્ય મન્નદાનાચ્ચક્રે ભયવિવર્જિતાન્ ।
 પુત્રપૌત્રપ્રપૌત્રાઘૈઃ કરોતિ ચ કરિષ્યતિ ॥ ૪૬ ॥

ઇતિ વેદવ્યાસસામ્યમ્ ॥ ૧૭ ॥

અયોધ્યાધિપતી રામઃ સેતું કૃત્વા યથાણ્વિ ।
 સ્વસેનાં સ્થાપયામાસ જિગ્ચેડસુરચમુર્દ્ધુતમ્ ॥ ૪૭ ॥

તથેલમ્માકુમારોડપિ શ્રીમદ્ભાગવતાણ્વિ ।
 સેતું સુબોધિનીરૂપં વિધાયાતારયજ્જનાન્ ॥ ૪૮ ॥

જિગાયાસુરવર્ગં ચ વૈષ્ણવદ્વેષકારકમ્ ।
 શ્રીભાગવતપીયૂષસમુદ્રમથનક્ષમઃ ॥ ૪૯ ॥

ઇતિ દાશરથિરામસામ્યમ્ ॥ ૧૮ ॥

अथ यथा सकलजगदभीष्टसम्पादकः श्रीभगवान्
 श्रीनन्दराजकुमारो निजसङ्घोदरेण श्रीरेवतीरमणेन
 पूषारिवेतीरमणसदृशेन सारस्वतकल्पेऽवतीर्य दृष्ट-
 कदम्बरूपं भूभारमुज्ज्वार स्वलस्तमारणेन य तन्मोक्षं
 यकारैवमसावपि भगवान् पुरुषोत्तमो नारायणादि-
 दीक्षितानां सोमयागङ्गलस्वरूपः श्रीलक्ष्मणाङ्गजः
 कलाववतीर्य पुत्राभ्यां श्रीगोपीनाथविह्वलाभ्यां सडाष्टा-
 क्षरदानेन निगददानेन य केनचिदपराधविशेषेण विनष्ट-
 मतीन् अत एव गोलोकत्र्युतान् ज्ञवानुद्धारेति ॥ ५० ॥

एति श्रीकृष्णसाम्यम् ॥ १८ ॥

यथा ललधरः श्रीमान् निजानन्दाम्बिमञ्जितः ।
 कृष्णसौम्यप्रयत्नात्मा रोडिण्यानन्दवर्धनः ॥ ५१ ॥

किञ्च-

निजभाण्डकारकाणामभीष्टदाताऽथ रेवतीश्रेष्ठः ।
 श्रीपुष्टिमार्गसंस्थैः सदृभिः सेव्यो व्रजेशवन्नित्यम् ॥ ५२ ॥

तथायमपि वागीशो नामभिस्तत्सद्रक्षकैः ।
 विभ्यातस्त्रिषु लोकेषु कृष्णानुग्रहभोजनः ॥ ५३ ॥

आनन्दः परमानन्दः पूषानन्दो जगद्गुरुः ।
 स्वानन्दतुन्दिलश्चेति एलम्मानन्दवर्धनः ॥ ५४ ॥

अद्वैतदानदक्षश्च श्रीअक्काप्राणवल्लभः ।
 भक्तेश्छापूरकः कृष्णभक्तिः कृष्णिलेष्टः ॥ ५५ ॥

एति ललधरसाम्यम् ॥ २० ॥

अथ य यथा भगवान् ऋद्धो देवकार्यार्थं सर्वान्
 विनिन्द्य विश्ववैपरीत्यं कर्मचरन् सर्वान् दैत्यान्
 मोडयामास तथयमपि भगवान् श्रीकृष्णाभ्यः
 प्राकृतानुकृतिव्याजमोडितासुरमानुषः एतिनामानु-
 करणसम्पन्नो वैष्णवानां वैपरीत्यं कर्म प्रकाशयन्
 निगूढलुप्त्यत्वं य दर्शयन् सन्ध्यासधारणमङ्गी-
 कृत्यासुरस्य मोडलीलामाच्यारति ॥ ५६ ॥

ઇતિ બુદ્ધસામ્યમ્ ॥ ૨૧ ॥

હયગ્રીવો યથા નષ્ટવેદાવિભાવકારકઃ ।
તથાયમપિ વેદોક્તં નષ્ટમાર્ગમદર્શયત્ ॥ ૫૭ ॥

ઇતિ હયગ્રીવસામ્યમ્ ॥ ૨૨ ॥

હંસો યથા ચ મહતાં પુત્રાણાં બ્રહ્મણઃ પુરા ।
જ્ઞાનદઃ સમ્ભભૂવેહ બ્રહ્માનુગ્રહકારકઃ ॥ ૫૮ ॥
તથા મહાપ્રભુરપિ મહતાં જ્ઞાનદોડભવત્ ।
હનુમત્સદૃશાનાં ચ રામસન્તોષકારકઃ ॥ ૫૯ ॥

ઇતિ હંસસામ્યમ્ ॥ ૨૩ ॥

કલ્કિર્યથા કલેરન્તે જીવાજ્ઞાનં વિનાશયન્ ।
ભદ્રપ્રદશ્ચ જીવાનાં સમ્ભવિષ્યતિ સર્વતઃ ॥ ૬૦ ॥
એવં વૈશ્વાનરોડપીશઃ કલિનષ્ટં ચ દુર્બલમ્ ।
પુષ્ટિમાર્ગં પુનઃ શ્રીમાન્દ્યોતયિષ્યતિ નિર્મલમ્ ॥ ૬૧ ॥
પુષ્ટિમાર્ગં તુ ભગવાન્ સર્વકાલે તુ રક્ષતિ ।
પુત્રપૌત્રાદિરૂપૈશ્ચ દુર્લભાઙ્ઘ્રિસરોરુહઃ ॥ ૬૨ ॥
ભૂતેષુ ચ ભવિષ્યેષુ વર્તમાનેષ્વપીશ્ચરઃ ।
ચતુર્યુગેષુ કૃતભુગ્ માર્ગં રક્ષતિ રક્ષતિ ॥ ૬૩ ॥

ઇતિ કલ્કિસામ્યમ્ ॥ ૨૪ ॥

એવં સર્વાવતારાણાં ગુણકર્મપરાક્રમાન્ ।
દધાતિ નિતરાં સન્તઃ શ્રીમાલ્લક્ષ્માણનન્દનઃ ॥ ૬૪ ॥
તસ્માત્સર્વૈર્વૈષ્ણવૈશ્ચ ત્રૈલોક્યે વિબુધેશ્ચરઃ ।
પ્રકીર્તિતઃ કૃષ્ણરૂપઃ શ્રીપૂર્ણપુરુષોત્તમઃ ॥ ૬૫ ॥
અતઃ સ એવ સંસેવ્યો વૈષ્ણવૈઃ પાપભીરુભિઃ ।
ધ્યાતવ્યઃ સ્મરણીયશ્ચ તૈલઙ્ગતિલકઃ પ્રભુઃ ॥ ૬૬ ॥
આર્યા-
અસ્ય શ્રવણાત્પાઠાત્પ્રભવેત્પુંસામભેદત્વમ્ ।
શ્રીમન્નન્દકુમારવાક્યત્યોશ્ચાપિ નૂનમુર્ચ્યા વૈ ॥ ૬૭ ॥

अेतन्मदुदितं ङालस्वभावाद्दंशवत्सलः ।
श्रीवल्लभार्यनामा प्रभुः क्षाम्यतु सर्वथा ॥ ६८ ॥
स्वकीयं श्रीवल्लभीयं मामानन्दनिधिर्हरिः ।
निःसाधनं य वृणुते स कृष्णः शरणां मम ॥ ६९ ॥
एति श्रीहरिदासविरचितं श्रीमहाप्रभुसर्वावतारसाम्यरूपं
सम्पूर्णम् ।

Proofread by PSA Easwaran psaeaswaran at gmail.com

——
sakalAvatArasAmyarUpam

pdf was typeset on March 17, 2018

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

